

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 356

სურათებიანი, 13 ოქტომბერი 1905 წ.

ვაჟთის № 2931.

* *

გვრედ უძრავად... გულის სიღრმეში,
როგორც ღვინო, რაღაც შტაქოდა,
სულს მიხუთებდა სქელი ჭაერი
და თვალთვან-კი ცრემლი მდიადად

უსამართლობით დამინებულნი,
ხუნდებ შურელი, ზატამარს ვტავლი,
მიმავალი დრო რომ შემუქროდა,
ამის წინათვე თითქო ვხედავდი.

გვრნობები, ვიუჯი მიტოვებული,
არვისგან მქონდა შევლის იმედი,
თავის სისხელად მხოლოდ მიმანდა
კლავის სიმარჯვე და რინის მკერდი.

შველგან ბნულად... შეირვა მიწა,
კლდე ჩამოიქცა, განისხდა ზეცა,

მეცა გავარდა, ადიდა წვალი,
კამეინებულნი ტაღდა მკერდს მეცა

და წამილი შირს... იქ შავს უფსერულში
უჯიშო ფსკერი გადამატარა;
ვისილე ქვეყნად ის ჯოჯოხეთი,
სადღე იტანჯის დიდი, — ზატარა.

მესობდა კენეს, წვევა, მუქარა,
განწირულთა ხმს, ხმს შემზარავი,
მაცრამ ამოდ... არსაიღამ სწნდა
ტანჯულთა მისხელი კეში, არც ნავი.

ენახე გვაიბიც თავ-განწირულთა,
გულ-მკერდზედ აწნათ ბრძოლის იარა...
სული მიტაცა ზვირთმა ამა-წუთს,
თავს ჭარბხვამა გადავიარა.

ვიღუბებოდი, წვალ-წაღუბულსა
მიძნელებოდა ზეზე ადგომა,

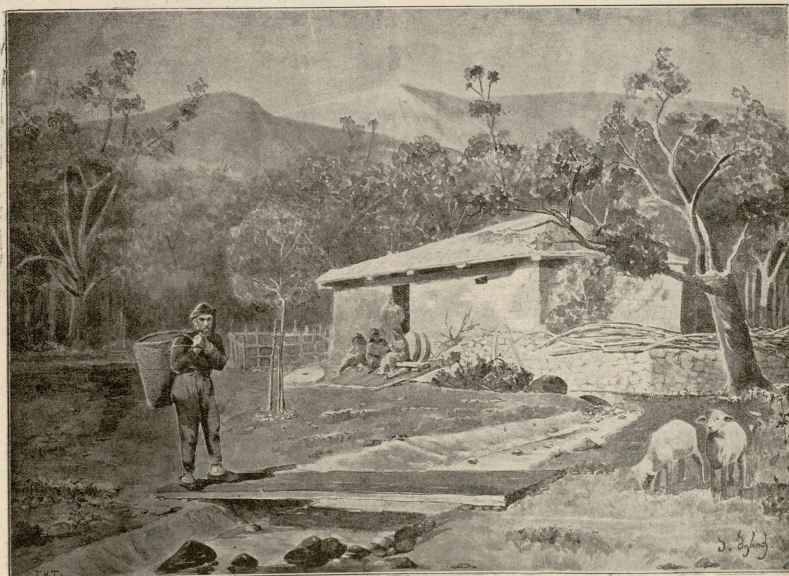
მაცრამ ვიფიქრე: საქმე კოვლიბა
იქ, სადაც სუფევს გარჯა და შრომა.

მეც შევიბებე შე-ანელ სტიქიონს,
ბრძოლა ღვეწვე ცხარე, შეღკარი;
რისთვის მუღლანს, რა არის ბედი,
თუ არ კაცისვე ნამოქმედარი?

წინ წვიწიე, გადავედი კიდე,
ვერ მაშინებდა რიე, ქვა-ლოდი;
გამოწნდა ველი აუფიქრული,
სწნას და შევბას მე იქ ველოდი.

მიფუხლოვდი... ამ დროს ღვითიერი
ნათლის სვეტა, რაღაც დიადი,
შეუბო მიწას, ჩავარდა წვალი
და ნ.ზ.მ. შექმს შთანთქა წველიადი.

სოლ. გ-ძე.

ქუთაისის ცხოვრებიდან. წინაქელი.

ახლი წარსუდიდან, ბრძოლის ველზე.

ღ ღ ღ

(ფიქციური ზემოთა სამოსანი ანთიქსი)

(დასასრული *)

ამას წინედ იფანე ვიჯექი და ერთი და იმავე სავონებლით ვარემოცული, შორს სივრცეს ვაესტკერდი. ზაფხულის მშვენიერი საღამო იყო. დასასვენებლად გადაწვივრილი მზე რაღაც განსაკუთრებულის ცხოველის ელფერით ანათებდა სრულიად მწვანე და სხვა-და-სხვა ფრად აყვავებულ ჩვენ დიდ მინდორს და მინდორის ვასწორე პატარა მდინარეს, რომელიც მზის ირიბი სხივების შუქზე ხან ოქროს, ხან ვერცხლის ფრად თრთოდა და ხან კი რაღაც ვაერთიანებულ ფოლადად გადატყუული მოიკლავებოდა ნაპირებ-აქრულეებულ ვიწრო კალაპოტში. მე კი ვვიქრობი და ვფიქრობი ჩემ ერთად ერთ საძვირალს და ოცნების ბოროტად შილი და ჩემ თვალწინ წარსულ სანატრელ სურათებს: ვხედავდი როგორ დარბობდა მწვანეზე, ყვავილემო ჩემი ძვირფასი, ყვავილივით ლამაზი, ვაფთხილბეული პაწია ბიჭი ქრელი ვეპელებლის დასაქვრად. ვხედავდი, როგორ ბანაობდა ეს პაწია ბიჭი ოქროს მდინარეში, როგორ ჩამოსდიოდა წყურფორით აღმასის წვეთები იმის შავ თმს, კასკას სახეს... შემდეგ ვხედავდი კაბუქს, დინჯად მოსიარულეს, წიგნებით ხელში... მშვენიერი ვფეკოსი, წვერ-ფეკოსი, ოჯახის დამამშვენებელი, დედის იმედს და შვიარული ღიმილი თბილად მივლიდა მთელ არსებაში. მაგრამ უკვებ ვამივლო თავში იმეყო. თავლ წინ დამიდა მავი უფსკრული, სისხლი, ტყვიან... დაჭრულები... მომაკვდავნი... ვგივების ხარხარი, გულის ვასავმირავი კენჭას...

ღმერთო ჩემო! ჩემი შვილის კენჭას იყო დიდის გულში, ჩემ გულში... მე მესმოდა ის, ყელში მებერებოდა და მწარე კრემულბად გადატყუული მიწველებდა თვალებს... მე უხედური... შორს, მდინარის ვაღმა ტყიდან, რომელიც ვორას ბუმბერაზ მწვანე ქუდად ვადახურია, ბანს აძლევდა ჩემ ფეკრებს

კოტის ნაღვლიანი კვილი. საშინლად მაწუხებდა იმის ხმა, თითქოს ყინულით მივსებდა გულს და ვცდილობდი არ ვამეგანა: ვიკობდი ყურებს, ვიბრუნებდი თავს, მაგრამ ძაბილი მესმოდა მავიოდ; ისარჩიეთ მესობოდა გულში და ჩხელეტი მივილიდა ძარღვებში. ბოლოს ავდექი, გადავწყვიტე ოთახში ჩავეცელოვიყავ, დავმლოდი სველის ხმის და უკვებ დავინახე ალექსა. ეტყობოდა, ყანიდან დაბრუნებული, შინ მოდიოდა: თავი წითელი მოსახვევითა წაეკონა, ზურგზე ოჯლისიან სრულიად დასველებულ, ზვიდან ამოწვევულ პერანგს, თითქოს მზე ეალერებოდა. ფეხშიშველი იყო და პირდაპირ თავის ქოხისკენ მიდიოდა ნელა, აუჩქარებლად, მაგრამ იმედინის სწორის ნაბიჯით. პაწია ბავშვივით საშინლად მომინდა დამეხახა, როგორ მივებებოდადნენ მას თავის ოჯახში და სწრაფად შევედი ოთახში, ვავილე სულ უკანა ოთახის ფანჯარა, იქიდან კარვად სჩანს მკვარტლისგან სრულიად ვამეხებელი, ისლით ვადაბურული ალექსას ქოხი. ალექსა მსწრაფოდ ჩავიდა თავის პაწაწკინა ეზოში. აქედან კარვად ვხედავდი იმის დაღაღულ სახეს, ოჯლისგან მწველებულ-აბურცვნილ წვერ-ფეკოსს, იმის მაღალ შუბლას და თვალების მკაცრ წვერ-ფეკოსობით აღბეჭდილ ვამომტყვევლებას. მიდიოდა ჩავიქრებული, დაღრევილი, მაგრამ უკვებ თითქოს სასწაული მოხდაო, სახის ვამომტყვევლება დასრულებულ სავმონების მორგვად ეცვალა. ნაღვლიანმა თვალებმა სიხარულის ნაბერ-წყლები დააკვებდა და უნებურად მოვიხიდე. იმისკენ მიდიოდა ბავჯავით პაწაწკინა, ახალ ფეხ-აღმეული ერთი წლის ბიჭუკა. ეტყობოდა ეშინოდა: პირი დაველი და სერიოზულის სიფრთხილით ადგამდა თავის პაწაწკინა, შიშველ ფეხებს ხეღ მიწაზე. ბავშვს მოხაროდა, მკლავებ-ვაშლილი ბებიი მისდევდა უკან: თუ ვინცოდა ბავშვი დაბარბაცლებოდა, მაშინვე აყვიანა, რომ არ დაცეპულიყო. ალექსამ საჩქაროდ ჩამოიღო თოხი, ფრთხილად მიავუდა ხეზე და სწრაფად აიყვანა ბავშვი ხელში, შვათამაშა ჰერში და მავრა ჩაიკრა ოლიან გულში. ბავშვი ვხევიდა მამას, ხარხარებდა, ცხუკავდა და უძიძენდა წვერს. ბებერი ბებიი კი... ოო, თავის დღეში არ დამაიწყებდა, რა ალტაცებით მესტკეროდა შვილს და შერილოშვილს! ყველაზე მივინდენ და ჩამოსდნენ სახლის წინ, ხის ძირში. ახალ-ვაზრდა კოლაში მსწრაფულ მოიტანა წყაროს ცივი წყლი, სიყვარლის მოსრულელობით დაბანანა ქმარს წილი, ვამოიტანა ვახშირი და მთლხსინენ სუფრას. ბავშვი ამ დროს ვანმავლობაში ბების უჯდა მუხლებზე და როცა დიდები კამას შეუდგნენ, ისიც ვადვიდა დედასთან, ჩაუწვა კალთაში და დაეწვა თავის ვახშამს—დედის ძუქუს, რომელიც ახალვაზრდა ქალმა სიყვარულით საჩქაროდ მიავოდა. აწოვებდა შვილს, არდასც სიცილით მოუთხრობდა ქმარს და თანაც მიდინად მწვეტკეროდა თავის მცირე ვახშამს. ალექსა... ალექსას ვუწერებდი და არა მჯეროდა. მოკანტულიობისა აღარაფერი ეტყობოდა: გულიანად ილუკებოდა და უკანდაც კოლს. ბებერი დარეკნა... მაგრამ რას ვამბობ, ყველაზე ბედნიერები იყვნენ. მე ამას ჩემის თვალით ვხედავდი და ვანწუხებოდა ვიგოვრები დღეში: „რატომ, რატომ მე არა ვარ დარეჯან, რატომ ვუნ არა ხარ ალექსა!...“

რისთვის, რისთვის მოხდა, რომ ეს დღეები ალექსა, რომელიც ჩემს სანდლოდ მიწაზე სცხოვრობს, ბედნიერია, ჩვენ კი, ყველა ჩემის მამულით და ვანაოლებით—სუბელნიკი ვართ. და მივხედი, მივხედი ჩემდ საუბედურად, საუბედურად მე-თქი, ვამბობ, იმიტომ, რომ დიდის ხნით წინ უნდა მივხდარეყავი, რომ ალექსა ასრულებს თავის საქმეს, თავის მოვალეობას დღითი და კაცის წინაშე და ჩვენ კი... მაგრამ ჩვენც ცხადია არ არის, რომ ჩვენ არასოდეს არ ვასრულებთ ჩვენ მოვალეობას? ვანა როდისმე მივიჭრია, რისთვის ველი დღითა და ღამით თანამეუბნე ალექსას მკალი, რისთვის ვცხობოვს მკვარტლიან ვარდალალა ქოხში, რისთვის დავდის უხეშიშველთა. ახლა კი ვიდექი და სისწრაფით ირვიდა ჩემ თავში ეს

*) იხ. „აღმადგენა“, № 354.

ფიქრები. უნებურად ვადარებდი იმათ ცხოვრებას ჩვენსას და უფრო და უფრო ვრწმუნდებოდი და ცხადი ხდებოდა ჩემთვის, რომ ჩვენ ყოველთვის იმას ვგრძობდით, რაც არ იყო საჭირო და თითქმის იმიტომაც დავმისაზღვრეთ ასეთი ბოლო. თორემ განა მართლა საჭიროა, რომ კაცი სწავლობდეს და სხვებსაც ასწავლიდეს როგორ მოუსპოს ადამიანს სიცოცხლე, რომლითაც უზუნებამა განგებამ დააჯილდოვა ყოველი სულიერი და რომლის დაბრუნებაც კაცს აღარ ძალუძს? განა ჩვენ ვგრძნობდით რომლისმე, რომ ალექსას... ბედნიერებებზე წერას ვიტყვით, მკადი საყოფად მიიწვ კჳონად და ვერმიწვევლი არ ვგლო. პირიქით მე ეხლა დარწმუნებული ვიყავი, რომ ყველაზე მეტად ჩვენ ვიყავით იმის სიღატაკის მიზეზი, ის მუშაობდა ჩვენთვის და ჩვენ კი სრულებით არ ვექცეოდით ისე, როგორცაც გვინდოდა, ჩვენ მოგვეტყოდა.

იქნება ეს განსაკუთრებით ჩემი თვისებაა, ან იქნება მეტიად მოხუცებული ვარ და იმიტომ ვიფარებ, ასე მიყვარს და მგონია, რომ სიცოცხლე ბედნიერებებზე და რომ ამისთანა ბედნიერების სურვილს აქვს ყველა ამ ქვეყნადა მოსულს...

ვუტკბოდო ალექსას, იმის ბედნიერ ოჯახს და გამოუჩვევლი ფიქრები ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ღრუბლებივით იკუმშებოდნენ და იშლებოდნენ, მიღლი-მიღლიდნენ და ირროდნენ ჩემ თავში: რა იქნებოდა, რომ ალექსა იქ ყოველიყო ახლა. შიშის ოჯახს დამასხა, რამდენ ალექსასთანა ოჯახს, კლდე-შვილს მოწყვეტოდა... რისთვის, განა იმით ვნებებთ რამე?.. განა ალექსას ორ ღლიურ მიწას მოემტებმა ერთი ციდაც არის მიანიც მიწა სამეფოს გაფართოებით? მაშ რისთვის, ვისთვის უშვებს შუბლს და მკერდს ტყვიას? რისთვის, რად მიღის ხალხი თვალ-ახვეულებით, უსიტყვოდ; რატომ არ იკითხავს ვისთვის და რისთვის არის საჭირო? მის ხომ სძვდა ომი, სისხლის ღვრა: მაშ ვის ემსახურება? განა იმიტომ არის გაჩენილი, ისაა იმის დანიშნულება, რომ, როგორც პირუტყვმა მუდამ სხვის მორჩილებაში, სხვის ყმაბაში დღილის გავრცელებული სიცოცხლე? ნუ თუ არ უნდა თითონ განსაჯოს და გადასწყვიტოს თავისი საქმი, თითონ იყოს თავისი ბატონი და თავის ქუთა-განებით იხელმძღვანელოს ცხოვრებაში? ან იქნება მართლა არ შეუძლიან უბატონოთ ცხოვრება?.. ერთ-თხელ მასსვლი, ჩვენი სოფლის, ვინა პატარა ბიჭს ვიხიბე, რომელიც მთხოვდა, ქალაქში ხელზე მოსამსახურის ალაგი მიმოვიგო:

— განა, ბიჭო, არ გირჩევენა სოფელში დარჩე გლებად და შენვე იყო შენი თავის ბატონი და არაიან მპრბანებელი არა გაყავდეს?

— რაო მინდა რომ მე ვიყო ჩემი თავის ბატონი? მიპასუხა ბიჭმა.

— რატომ არ გინდა?— ვუთხარი მე.

— რა უნდა მასწავლოს ჩემმა თავმა, ან რა უნდა მომცეს?— მომიბო გავიკრეფულმა ბავშვმა, მე მაშინ გამოაცოვ გულბრყვილით ბავშვის მასუხმა და შემეცოდა რომ ასე უშუალოდ ტყუილ-უბრალოდ გამოვიღო ბატონისგან ამდენ სიკეთეს. და ეს ბავშვის მასუხი მიტრიალებდა ახლა განემბაში და შენკრთალი ვეჭოვლობდა: „ნუ თუ ამ ბავშვის მდგომარეობაში ყველა, ნუ თუ მართლა იმიტომ არ უნდა თითონ ჭანაგოს თავის ბუდი რომ გამოეღოს სხვისგან რამე“ სიკეთეს,

იმიტომ მიღიან ომშიაც ცხვრებივით? მიდიოდნენ, რომ ჩემი შვილიც აფიცრად არ იქნებოდა საჭირო, ის ხომ ჩემთან იქნებოდა ახლა?...!

უცნაურია, ამბობენ, რომ რაც ღრო მიღის ადამიანი უფრო და უფრო ნათლდება გონებითაო. ოთხეუხა ცხოველი ზეზე ადმა, ბავშვის მეფულ და დამამზებელად გადაიქცა და მივიკის და მოიტყვის, რის მოამბარა შევინ თავის ვანება, როგორ გამოიგონა ზარბაზანი, ტყვის საწვიმებელი მანქანა, ტყვის წვიმა... ჩვენ ენალობთ, როცა სტუდენტ ვენახს, ან ბოსტანს წვავიბუნდეს და ტყვის წვიმა კი რამდენ უხელოდ ვას მოახდენს ხოლმე, რამდენ შვილს მოსტაცებს ღედს, რამდენ მამას წაართმევს ალექსას პაწიას მსგავსებს, — რამდენ ქვარს, რამდენ ძმას... ერთ საშინელ წვეთს, ერთ ტყვის შეუძლია წამართვას მე ის, რაც მთელ ქვეყანას ალარ შეუქლია დამბრუნოს... ჩემი შვილი... ჩემი შვილი ვისითაც სულით მიღვია, ვისი სიცოცხლეც სწყურია უხელო ღედს...

— ვაგლას მე, ვაგლას მე!... სადა ხარ შვილო სად ამ წუთში?..— ჩემი გული ტრიადა... მე ვუტკბოდო და ვცდილობდა კიდევ უფრო ცხოვალ წარმომედგინა ალექსას ბედნიერება, ის მტანჯავდა და თანაც როგორცაც, გამოურკვევლია შწარედ მფხანდა გულს...

არ ვიცო, რამდენ ხანს ვიყავი ამ დღომარეობაში, მოვიდა ნუცა; უფროდ ერთობ შესაბარლის ვიყავი: რომ დამინახა, ისიც ატრიადა.

— წამობრბანდით, დაწვეით, როგორ შეიძლება, სულ კანკალებთ, სრულიად ვატივებულხართ,— მოთხრა მამ.

— არა, ნუცაჯან, მოიცა, გაიხედე, რა ბედნიერები არიან! ჩვენც ხომ შეგვეძლო ასე ბედნიერები ვყოფილიყავით... ნუცაჯან, მამატრე, მე... მე არ მინდოდა, რომ შენ შეერთე ჩემ შვილს ცოლად. მე მინდოდა ჩემ ვამტანჯეს მდღელი და დიდი გვარის ქალი მოეყვანა... ახლა ვხედავ, ნუცა, რომ

დავამაგე... ხედავ, ხედავ, მეგერ დარეჯანს როგორ ხარობს და იცინის?..

— მაღლობა ღმერთს, მაღლობა ღმერთს, რომ ამ ღროს კიდევ არიან ბედნიერი ადამიანები და ისიც ჩვენს ახლოს, სიქვა ნუცა ამ წვილის ხმით, ნაღლიანად, იგი სველიანს თვალებით დააქტრდა მეზობლებს და იმის ფერპკრთალ სახეს ღმილი დატყუდა.

— რომ მოვიკლან, ნუცა, რომ მომიკლან ჩემი შვილი, ნუცა?.. ოჰ, ნეტავი არ იღვტეს წინა რაზმში!..

— ნუ იფიქრებთ ამას, ნუ! თქვენი შვილი რომ არ იღვტეს ხომ ვისიმე შვილი უნდა იღვტეს იმის ადგილას!— მიპასუხა ნუცამ და ცეცხლის ხმით:

გავითრებული ბავშვი აუთრთოლდა და ვიგრძენ, როგორ მტკიცებულად შეიჭყუმა იმის კეთილი გული. ისიც იტანჯებოდა, ეს ცხადი იყო ჩემთვის. შემრცხვა, რომ ჩემ დიდ დარღში თითქმის სრულიად არ მიფიქრია ნუცას; პირიქით, უფინ, როცა შენი თვალები, სიყვარულით გაშუქებული აღიხრთი შეგარებოდა იმის მიზობლებს სახეს და შენი თვალები ხომ ხშირად იხედებოდნენ ნუცასკენ უფრო ხშირად, ვიდრე ჩემკენ, მაშინ ძალა-უნებოდ ვნთობოდა ჩემ გულიში შური; დემრბამა კი იცის, რომ ვცდილობდა ჩამეჭრო ეს უღირსი გარბობა, მაგრამ გული მიანიც მტკიოდა, რომ შენ ჩემ შვილს, ჩემზე უფრო უცხო ქალი ვიყავი, რომ შენ უცხოვრე გამოცვლი... კი არ იფიქრო, რომ ახლა მამს საყვედროთ გეუბნებოდე ახლა მე მივხედი, რომ არავითარი დაცვლა-გამოცვლა არა ყოფილა და შენი სიყვარული ჩვენ ორივეს გვეყოფოდა, მაგრამ ასეა თურმე კაცის გული ხარბი და გაუმადლარი. ახლა მხოლოდ იმიტომ გეუბნები ამას, რომ

გაგაგებინო: რა სიზნელით ვიყავ მოკული და როგორ გან-
 ვთავისუფლდი აღმზიანის დამამცირებელ გრანობისგან. შური
 კი არა, სიყვარულით არის აღსავსე ჩემი გული, მაგრამ ეს
 ახლა, მაშინ კი, როცა შენ წახვედი, სრულიად გადავიწყვედა
 შურტი და ნუცაც. ხანდახან, მართალია, სევდით ვფიქრობდი
 იმაზე, რომ მოგაკლდა სიამოვნება, მაგრამ ვფიქრობდი მხო-
 ლოდ შენზე და არა ნუცაზე. ახლა კი ხასისებით ვიგრძენ
 იმისი დარდი და მოვიწოდებ მენტეგშებინა, მაგრამ უტებ
 საშინელმა აზრმა გამოიღვია თავში, რომ მე, მე ვარ იმის
 უბედურების მიზეზი, რომ მე, მე წაუხდინე იმასაც სიცო-
 ცხლე, აი თურმე რისთვის ეცხოვრობდი ქვეყანაზე რა ვთესე
 და რას ვმკიცა..

დავებარბადი... როცა თვალები გავახილე, ლოგინში
 ვიწექ. ნუცა იჯდა ჩემთან, ხელმეხ მძრით მიხედდა...

ამის შემდეგ ნუცა ჩემთან არის და ჩვენ ორივე ერთისა
 და იმავე გრანობით გამსჭვალულნი, ერთისა და იმავე საგო-
 ნებლით აღსავსე ერთანობით ვიტანჯვით და ვსტრირით. არის
 ერთი განსხვავება, ჩვენ თითქოს გზაში შევხვდით ერთმანეთს.
 მე მივდივარ გაესტკერი წარსულში შევდომის უფსკრულს
 და მოსვენებას სიკვდილოში ვიძებ; ნუცა კი მხნედ მიდის მო-
 მავლისაკენ; სწამს ის, სჯერა და უნდა სიცოცხლე ცხოველ-
 მყოფელ სიცოცხლისათვის... ბედნიერია!..

იქნები თუ არა შენც ბედნიერი, ჩემო შვილო?.. მამა-
 ტრებ თუ არა და გასწორებ თუ არა ჩემ შეცდომას?! ნუ
 გამოიკითხავ; იცოდენ, რომ დისჯილი ვარ, —გმბარბობოდე...
 მე მიზარინ, რომ მივდივარ ამ სოფლიდან, რადგან არ ვი-

ცოდი, როგორ უნდა მეცხოვრა... ჩემი სიკვდილის ძემღვ
 ნუცა გამოგზავნის ამ წერილს...

ვერ ვებღე, რომ გაიკოცა, რადგანაც არ ვიცი... არა.
 არა არც ეხლა შემიძლია გამოვსტკევა... მამატეტი..

უბედური დედა შენი.

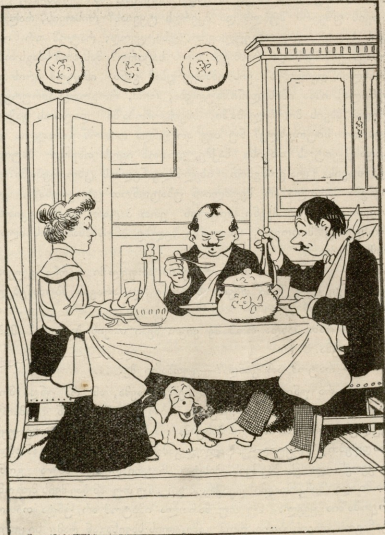
ნინო ნაკაშიძე

წერილი აბებე

აღმზიალი ტოგო და ქრისტიანობა. ერთ იაზიულ ქრის-
 ტიანს, დოქტ. იოშაკს, უთხოვეს გამოჩინელ აღმზიალ ტოგოს-
 თვის: თქვენ მართა ქრისტეს სარწმუნოება მივდივით? ტოგოს
 ამაზე უპასუხია: არა, კენ ტუეოლია, მაგრამ მე არ შემიძის სა-
 ტრეა ამა თუ ამ სარწმუნოების მიღების, გადასვლის, გამოცვლის
 შესახებ. ჩემას აზრით, სარწმუნოება—სინდისის საქმეა. აღმზიანს
 შეუქდა სწამდეს ასე თუ ისე, ესმოდას ღვთაება ამა თუ იმ აზ-
 რით, და ამასთვის საჭირო არ არის მიიღოს უსათუოდ კათოლი-
 კის, დიუტრანის, ბუდის ან სხვა სარწმუნოების სახელწოდება.
 სარწმუნოება მუდრი იხი არ არის, რომ კანონის, ვინ რომელ
 ზოლეს ანუ ფლოტს ეკუთვნის. მე არაოდეს არ დავიკითხებარ ჩემ
 ხელქვეითებს, როგორა მუთო დმუროი წარმოადგენული, რა ან
 როგორა სწამთ და სხე. ეს ამათი ბირადი საქმეა, რომელსაც არ
 კუთრება ანდ კუტრალი და ანდ სხვის ჩარევა. როგორც ჩემთ-
 ვის, ისე უკუდა იაზიულისთვის სრულებით ეკუებათა; როგორ
 უნდა ილაზარა ერთ სარწმუნოებაზე, რადგან ვერ წარმოგვადგე-
 ნია, რომ შეიძლებაღეს დგენა სარწმუნოებისთვის, მეტადრე ამ
 დროს და ამასთან ინტელიგენტთა შორის...ო.

— ჩემმა ჟანმა სწარედ! პირველად ამ აკადელას
 გამოიმიჯდა სიყვარული, ქვაზედაც კი დანიშნა.
 — ქალო, ქვაზე ამის რადღა ფულის სარგებელი
 უნკარაიშნია და არა სიყვარულის გამოცხადება.
 — ჭო და ეს ანკარაში წინამორბედი იყო ჩვე-
 ნი სიყვარულისა.

აკლი.—საკვარელოა, არც კი იმტეგეს ჩემს ფეხით ადგოსს.

რედქტორ-გამომცემელი ალ. ბ. შაბაძანიძე